

Av. Merve Ezgi HİSLİ (LL.M.)

**İŞ İLİŞKİSİNDE İŞÇİNİN
KİŞİSEL VERİLERİNİN
KORUNMASI**

HER SEYİN EN MÜHİM NOKTASI, BASLANGICTIR.

Platon Plus Yayıncılık A.Ş. Yayınları : 115

Hukuk Dizisi : 92

1.Baskı – Ekim 2021 - İstanbul

5846 sayılı Kanun uyarınca bu kitabın birinci basısının dijital iletişim, CD'ye kayıt, elektronik kitap olarak yayımı ve mevcut veya ileride geliştirilebilecek her türlü araçla çoğaltılması ve yayılması hakları da dâhil olmak üzere; 5846 yasa anlamında çoğaltma, yayma ve diğer tüm yayın hakları yalnızca ve münhasıran **Platon Plus Yayıncılık A.Ş.**'ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının mevcut veya ileride geliştirilebilecek herhangi bir araç veya teknikle çoğaltılması, yayılması ve herhangi bir şekil veya yöntemle ticaret alanına konu edilmesi kesinlikle yasaktır. Aksine hareketler **Platon Plus Yayıncılık A.Ş.**'nin saklı tutmuş olduğu haklarının ihlali anlamını taşır.

Platon Plus Yayıncılık A.Ş. olabilecek bütün hak ihlallerine karşı kanuni haklarını kullanmaya, fikri hak ve emeği korumaya kararlıdır.

ISBN : 978-625-7603-32-4

Yayınevi : **PLATON PLUS YAYINCILIK A.Ş.**

Adres : Gürsel Mahallesi İlknur Sokak No:8/A
Kağıthane-İstanbul

Tel : 0530 572 6117

Mail : platonhukuk@gmail.com

Baskı-CİLT : Net Kırtasiye Tan. ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.

Adres: Ömeravni Mah. İnönü Cad. Beytülmalcı Sok.
No: 23/A Beyoğlu/İstanbul

Tel: +90 (212) 249 40 60

Sertifika No: 47334

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	3
ÖZET.....	5
SUMMARY.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR LİSTESİ.....	15

BİRİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINDA ULUSLARARASI VE ULUSAL DÜZENLEMELER

1.1. Uluslararası Düzenlemeler.....	17
1.1.1. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Düzenlemeleri.....	17
1.1.1.1. Genel Olarak.....	17
1.1.1.2. Özel Yaşamın Korunması ve Kişisel Verilerin Sınır Ötesi Akışına İlişkin Rehber İlkeler.....	18
1.1.2. Avrupa Konseyi Düzenlemeleri.....	19
1.1.2.1. Genel Olarak.....	19
1.1.2.2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	19
1.1.2.3. 108 Sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi.....	23
1.1.3. Avrupa Birliği Düzenlemeleri.....	25
1.1.3.1. Genel Olarak.....	25
1.1.3.2. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.....	26

1.1.3.3. Avrupa Birliği Direktifleri	28
1.1.3.4. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü	30
1.1.4. Birleşmiş Milletler Düzenlemeleri	32
1.1.4.1. Genel Olarak.....	32
1.1.4.2. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi.....	33
1.1.4.3. Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi.....	33
1.1.4.4. Bilgisayarla İşlenen Kişisel Veri Dosyalarına İlişkin Rehber İlkeler.....	34
1.1.5. Uluslararası Çalışma Örgütü Düzenlemeleri.....	35
1.1.5.1. Genel Olarak.....	35
1.1.5.2. İşçilerin Kişisel Verilerinin Korunması Hakkındaki Uygulama Kodu.....	37
1.2. Ulusal Düzenlemeler.....	38
1.2.1. Anayasa	38
1.2.1.1. Kişisel Verilerin Korunması Hakkının Anayasal Temeli.....	38
1.2.1.2. Anayasa m. 90 Hükmü Çerçevesinde Uluslararası Sözleşmeler	40
1.2.2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu	44
1.2.3. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu	45
1.2.4. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu	47
1.2.5. 4857 Sayılı İş Kanunu	48
1.2.6. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu.....	49

İKİNCİ BÖLÜM

İŞ İLİŞKİSİNDE KİŞİSEL VERİLER VE KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ

2.1. Genel Olarak Kişisel Veriler	53
2.1.1. Kişisel Veri Kavramı	53
2.1.2. Kişisel Verinin Unsurları	54
2.2. Kişisel Verilerin İşlenmesi	56
2.3. Özel Nitelikli Kişisel Veriler.....	56
2.4. Kişisel Verilerin İşlenmesine Hâkim Olan İlkeler	58
2.5. Kişisel Verilerin Hukuki Niteliği	64
2.5.1. Mülkiyet Hakkı Görüşü	64
2.5.2. Fikri Mülkiyet Hakkı Görüşü.....	65
2.5.3. Kişilik Hakkı Görüşü	66
2.6. İş İlişkisinde Kişisel Verilerin Değerlendirilmesi	69
2.6.1. İşçinin İşverene Bağımlılığı Çerçevesinde	69
2.6.2. İşverenin Yönetim Hakkı Çerçevesinde.....	72
2.6.3. İşverenin Eşit Davranma ve Ayrım Yapmama Borçları Çerçevesinde	75
2.6.4. İşverenin İşçiyi Gözetme Borcu Çerçevesinde.....	79
2.7. İşçinin Kişisel Verilerinin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Nedenleri	82
2.7.1. Özel Nitelikli Olmayan Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	82
2.7.1.1. İşçinin Açık Rızası	82
2.7.1.1.1. Açık Rızanın Tanımı ve Unsurları	82
2.7.1.1.1.1. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma	83

2.7.1.1.1.2. Bilgilendirilmeye Dayanma.....	84
2.7.1.1.1.3. Özgür İradeyle Açıklanmış Olma.....	86
2.7.1.1.2. Açık Rızanın Şekli ve Açıklanma Zamanı.....	86
2.7.1.1.3. Açık Rıza ve Diğer Hukuka Uygunluk Nedenleri Arasındaki İlişki.....	87
2.7.1.2. Kanunlarda Açıkça Öngörülmesi	88
2.7.1.3. İşçinin Kendisinin ya da Bir Başkasının Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması İçin Zorunlu Olması.....	89
2.7.1.4. İş Sözleşmesinin Kurulması veya İfasını Doğrudan İlgilendirmesi.....	90
2.7.1.5. Hukuki Yükümlülüğün Yerine Getirilmesi İçin Zorunlu Olması.....	91
2.7.1.6. İşçinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması.....	91
2.7.1.7. Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması.....	92
2.7.1.8. İşverenin Meşru Menfaatleri İçin Zorunlu Olması.....	93
2.7.2. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Nedenleri	94

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞVERENİN KİŞİSEL VERİ ELDE ETME YÖNTEMLERİNİN HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE İŞÇİNİN BAŞVURABİLECEĞİ HUKUKİ YOLLAR

3.1. İşverenin Kişisel Veri Elde Etme Yöntemleri ve Hukuka Aykırı Veri İşleme Faaliyeti.....	97
---	----

3.1.1. Aday İşçiye/İşçiye Sorulan Sorular	98
3.1.1.1. Kişisel Duruma İlişkin Sorular.....	99
3.1.1.2. Sağlık Durumuna, Engelliliğe ve Eski Hükümlülüğe İlişkin Sorular	106
3.1.1.3. Siyasi Görüş, Dini İnanç ve Sendika Üyeliğine İlişkin Sorular	109
3.1.2. Üçüncü Kişilerden Bilgi Edinme	110
3.1.3. Aday İşçiye/İşçiye Uygulanan Testler	111
3.1.3.1. Alkol ve Uyuşturucu Testleri	111
3.1.3.2. Hiv/Aids Testleri	114
3.1.3.3. Genetik Testler	118
3.1.3.4. Psikolojik Testler.....	120
3.1.4. İşçinin Üstünün ve Eşyalarının Aranması.....	122
3.1.5. İşçinin İzlenmesi ve Gözetlenmesi	125
3.1.5.1. İşçini Elektronik ve Biyometrik Giriş Kontrol Sistemleri Aracılığıyla İzlenmesi ve Gözetlenmesi	127
3.1.5.2. İşçinin Kamera Aracılığıyla İzlenmesi ve Gözetlenmesi	129
3.1.5.3. İşçinin İşyeri Dışında Elektronik Yer Belirleme Sistemleri Aracılığıyla İzlenmesi ve Gözetlenmesi	131
3.1.5.4. İşçinin Elektronik İletişiminin İzlenmesi ve Gözetlenmesiyle.....	132
3.1.5.4.1. Postaların ve İnternet Kullanımının İzlenmesi.....	132
3.5.1.4.2. Telefonların İzlenmesi	138

3.2. İşçinin Kişisel Verilerinin Korunması Amacıyla Başvurabileceği Hukuki Yollar.....	140
3.2.1. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu Kapsamında	140
3.2.2. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Kapsamında	141
3.2.3. 4857 Sayılı İş Kanunu Kapsamında	145
3.2.4. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında.....	148
SONUÇ.....	151
KAYNAKÇA	155